

Europos Sąjungos
Taryba

Briuselis, 2019 m. spalio 25 d.
(OR. en)

13436/1/19
REV 1

SOC 705
EMPL 536
ILO 7
ONU 112

POSĖDŽIO REZULTATAI

nuo: Tarybos generalinio sekretoriato
kam: Delegacijoms

Ankstesnio
dokumento Nr.: 12765/19

Dalykas: Darbo ateitis: Europos Sąjunga propaguoja TDO šimtmečio deklaraciją
Tarybos išvados (2019 m. spalio 24 d.)

Delegacijoms pridedamos 2019 m. spalio 24 d. EPSCO tarybos posėdyje priimtose Tarybos išvados pirmiau nurodyta tema.

Darbo ateitis: Europos Sąjunga propaguoja TDO šimtmečio deklaraciją

Tarybos išvados

PRIMINDAMA, KAD:

1. Europos Sąjungos tikslas yra, *inter alia*, skatinti taiką ir savo tautų gerovę, ir siekti didelio konkurencingumo socialinės rinkos ekonomikos, kuria siekiama visiško užimtumo ir socialinės pažangos, be kita ko, pripažįstant ir skatinant socialinį dialogą, įtvirtintą Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo (SESV) X antraštinėje dalyje.
2. Socialinio teisingumo, lygių galimybių, solidarumo ir pagarbos žmogaus teisėms vertybės yra neatsiejama Europos Sąjungos sutarčių ir Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartijos dalis ir yra svarbūs Sąjungos vidaus ir išorės politikos elementai.
3. ES vadovaujasi tomis pačiomis vertybėmis, principais ir tikslais kaip ir Tarptautinė darbo organizacija (TDO), nustatytais TDO konstitucijoje¹ ir Filadelfijos deklaracijoje (1944 m.)², taip pat tikslais ir įsipareigojimais, nustatytais 1998 m. Deklaracijoje dėl pagrindinių principų ir teisių darbe³, 2008 m. Deklaracijoje dėl socialinio teisingumo siekiant sąžiningos globalizacijos⁴ ir pastaruoju metu 2019 m. TDO šimtmečio deklaracijoje dėl darbo ateities⁵, kurią palankiai įvertino ir Jungtinių Tautų Generalinė Asamblėja⁶.

¹ www.ilo.org/dyn/normlex/en/f?p=1000:62:0::NO:62:P62_LIST_ENTRIE_ID:2453907:NO.

² TDO deklaracija dėl Tarptautinės darbo organizacijos siekių ir tikslų (Filadelfijos deklaracija), 1944 m. gegužės 10 d. priimta Tarptautinės darbo konferencijos 26-oje sesijoje Filadelfijoje.

³ TDO deklaracija dėl pagrindinių principų ir teisių darbe, 1998 m. birželio 18 d. priimta Tarptautinės darbo konferencijos 86-oje sesijoje Ženevoje.

⁴ TDO deklaracija dėl socialinio teisingumo siekiant sąžiningos globalizacijos, 2008 m. birželio 10 d. priimta Tarptautinės darbo konferencijos 97-oje sesijoje Ženevoje.

⁵ TDO šimtmečio deklaracija dėl darbo ateities, 2019 m. birželio 21 d. priimta Tarptautinės darbo konferencijos 108-oje sesijoje Ženevoje.

⁶ 2019 m. rugsėjo 20 d. Jungtinių Tautų Generalinės Asamblėjos rezoliucija 73/342 dėl Tarptautinės darbo organizacijos šimtmečio deklaracijos dėl darbo ateities.

4. TDO skatina trišalį socialinį dialogą ir darbuotojų bei darbdavių dialogą. SESV taip pat yra įtvirtintas valstybių narių bendradarbiavimo kolektyvinių derybų klausimu skatinimas ir socialinio dialogo bei trišalių konsultacijų rėmimas.
5. ES skatina tarptautinių darbo standartų bei pagrindinių principų ir teisių darbe įgyvendinimą pasaulio mastu, *inter alia*, pasitelkdama prekybos ir kitus susitarimus, taip pat ES vienašales prekybos tvarkas, pavyzdžiui, specialią ES bendrąją lengvatų sistemą.
6. ES yra įsipareigojusi propaguoti deramą darbą visiems, kaip nustatyta JT Darnaus vystymosi darbotvarkėje iki 2030 m.
7. Europos socialinių teisių ramstis ES ir jos valstybėms narėms yra orientyras siekiant veiksmingų užimtumo ir socialinių rezultatų reaguojant į dabartinius ir būsimus iššūkius.
8. 2019 m. birželio mėn. Europos Vadovų Tarybos išvadose dėl ES skirtos strateginės darbotvarkės⁷ Tarybos ir Komisijos prašoma paspartinti darbą, susijusį su sąlygomis, paskatomis ir galimybių atveriančia sistema, kurios turi būti įdiegtos siekiant užtikrinti, kad pagal Paryžiaus susitarimą įvyktų perėjimas prie neutralaus poveikio klimatui ES, kuriuo bus išlaikytas Europos konkurencingumas ir kuris kartu bus teisingas ir socialiniu požiūriu subalansuotas.

PRIPAŽINDAMA, KAD:

9. Per pastarąjį šimtmetį TDO, vykdydama savo konstitucinius įgaliojimus, prisidėjo prie socialinių neramumų švelninimo ir padėjo didinti socialinį teisingumą remiantis tarptautiniais darbo standartais, be kita ko, skatindama socialinį dialogą.

⁷ Dok. EUCO 9/19.

10. Darbo aplinka kinta beprecedenčiu greičiu, ypač dėl demografinių, aplinkosaugos ir technologinių pokyčių, globalizacijos, taip pat dėl kitų pokyčių, kaip antai augantis tarptautinis darbo jėgos judumas. Daugelis šių pokyčių yra pasaulinio masto, todėl reikalinga pasaulinė darbo ateities vizija.
11. Svarbu reaguoti į kintančią darbo aplinką siekiant veiksmingai apsaugoti darbuotojus, kartu atsižvelgiant į įmonių poreikius. Todėl darbo standartai turėtų būti aiškūs, stabilūs ir nuolat atnaujinami.
12. Veiksminga TDO priežiūros sistema yra itin svarbi siekiant propaguoti socialinį teisingumą ir deramą darbą visiems visame pasaulyje.

ATKREIPDAMA DĖMESĮ Į:

13. TDO pasaulinės komisijos dėl darbo ateities ataskaitoje „Darbas, kad ateitis būtų geresnė“ pateiktas politikos rekomendacijas⁸. Tarp jų: didinti investicijas į žmonių gebėjimus ir į darbo institucijas ir skatinti deramą ir tvarų darbą. Rekomendacijose taip pat akcentuojamas TDO vaidmuo daugiašalėje sąrangoje.

PALANKIAI VERTINDAMA:

14. 2019 m. TDO šimtmečio deklaraciją dėl darbo ateities ir SU DIDELIU DŽIAUGSMU PAŽYMĖDAMA tai, kad požiūrio, kuriuo ji grindžiama, dėmesio centre yra žmogus ir kad joje pateikiamos pasaulinės gairės, kaip modeliuoti darbo ateitį, nuosekliai ir integruotai imantis priemonių tiek dėl galimybių, tiek dėl iššūkių, susijusių su kintančia darbo aplinka.
15. Tvirtinimą, kad saugios ir sveikos darbo sąlygos yra pripažįstamos kaip deramo darbo pagrindas.

⁸ <https://www.ilo.org/infostories/en-GB/Campaigns/future-work/global-commission#agenda>.

EUROPOS SĄJUNGOS TARYBA

SKATINA VALSTYBES NARES:

16. Toliau dėti pastangas ratifikuoti ir taikytis atnaujintas TDO konvencijas ir protokolus, taip konkrečiai prisidedant prie šių dokumentų ratifikavimo ir taikymo visame pasaulyje gerinimo.
17. Stiprinti pastangas propaguoti JT darnaus vystymosi tikslus, susijusius su deramu darbu, ir taip kurti teisingą, įtraukią ir saugią darbo ateitį visiems.

RAGINA VALSTYBES NARES IR EUROPOS KOMISIJA, atsižvelgiant į atitinkamą jų kompetenciją ir nacionalines aplinkybes ir išlaikant socialinių partnerių vaidmenį ir autonomiją, stiprinti pastangas ir imtis atitinkamų veiksmų vadovaujantis TDO šimtmečio deklaracija, siekiant:

18. Propaguoti TDO konvencijas, protokolus ir rekomendacijas, ypač susijusius su pagrindinėmis teisėmis darbe, kuriuos TDO klasifikuoja kaip atnaujintus, taip pagerinant tinkamas darbo sąlygas visiems.
19. Atsižvelgiant į svarbų daugiašalių įmonių vaidmenį, skatinti ir puoselėti atsakingą valdymą pasaulinėse tiekimo grandinėse, be kita ko, užtikrinant įmonių socialinę atsakomybę, deramą stropumą pagarbos žmogaus teisėms atžvilgiu⁹ ir skatinant deramą darbą ir socialinę bei darbo apsaugą. Pranešti, ko tikimasi iš įmonių kaip atsakingo verslo, ir apsvarstyti, ar reikia imtis konkrečių priemonių, jei šie lūkesčiai tinkamai nepatenkinami.

⁹ Vadovaujantis JT verslo ir žmogaus teisių pagrindiniais principais (2011 m.) ir TDO trišale deklaracija dėl principų, susijusių su daugiašalėmis įmonėmis ir socialine politika (5-as leidimas, 2017 m.).

20. Remti verslumui ir tvarioms įmonėms, ypač labai mažoms, mažosioms ir vidutinėms įmonėms, taip pat kooperatyvams bei socialinei ir solidarumo ekonomikai galimybių atveriančios aplinkos kūrimą, siekiant kurti deramą darbą, našų užimtumą ir aukštesnį gyvenimo lygį visiems.
21. Imtis būtinų priemonių siekiant panaikinti vaikų darbą ir priverčiamąjį darbą, taip pat smurtą ir priekabiavimą darbo aplinkoje.
22. Užtikrinti, kad būtų visapusiškai laikomasi lyčių lygybės ir nediskriminavimo principų. Paspirtinti pastangas siekti lyčių lygybės darbo aplinkoje, užtikrinant vienodas galimybes ir vienodą požiūrį į moteris ir vyrus, įskaitant vienodą darbo užmokestį už vienodos vertės darbą ir lygias galimybes eiti pareigas, kuriose priimami sprendimai. Kurti subalansuotam šeiminių pareigų pasidalijimui ir geresnei profesinio ir asmeninio gyvenimo pusiausvyrai visiems galimybių atveriančią aplinką, be kita ko, skatinant investicijas į priežiūros sektorį.
23. Darbo aplinkoje užtikrinti lygias galimybes neįgaliesiems ar pažeidžiamoje padėtyje esantiems asmenims ir vienodą požiūrį į juos.
24. Sudaryti palankesnes sąlygas veiksmingai integruoti jaunuolius į darbo aplinką ir suteikti galimybę vyresnių darbuotojų aktyvumui.
25. Remti pastangas integruoti teisę į saugias ir sveikas darbo sąlygas į TDO pagrindinių principų ir teisių darbe sistemą.
26. Dėti daugiau pastangų siekiant užtikrinti teisingą ir sąžiningą perėjimą prie aplinkos atžvilgiu, ekonominiu ir socialiniu požiūriu tvaraus darbo ateityje, kuriame būtų sumažinta nelygybė. Šiuo tikslu, be kitų pastangų, remti įgūdžių ugdymą ir tęstinį mokymąsi visą gyvenimą bei asmenų statuso pokyčius darbo rinkoje visą jų darbinį gyvenimą ir užtikrinti, kad švietimo ir mokymo sistemos galėtų reaguoti į darbo rinkos reikmes, kartu prisidedamos prie kiekvieno asmens asmeninio tobulėjimo.

27. Gerinti, kai tikslinga, visų darbuotojų ir savarankiškai dirbančių asmenų socialinės apsaugos sistemas, kad jos būtų tinkamos, tvarios ir prieinamos. Pritaikyti socialinę ir darbuotojų apsaugą prie darbo aplinkos pokyčių.
28. Stiprinti darbo institucijas, visų pirma darbo administravimo ir inspekcijos institucijas, ir skatinti veiksmingai įgyvendinti tarptautinius darbo standartus dėl visų darbuotojų, be kita ko, dirbančių naujų formų darbą, apsaugos ir perėjimo iš neoficialiosios ekonomikos į oficialiąją. Užtikrinti tinkamą privatumo bei asmens duomenų apsaugą ir reaguoti, kai tikslinga, į iššūkius ir galimybes, ypač atsižvelgiant į skaitmeninę darbo transformaciją, įskaitant darbą platformose.
29. Siekiant, kad požiūrio į darbo ateitį centre būtų žmogus, propaguoti deramą darbą užtikrinant politikos suderinamumą daugiašalėje sistemoje, be kita ko, ekonomikos, užimtumo, socialinėje, aplinkos, prekybos ir pramonės politikoje ir vystomajame bendradarbiavime.
30. Stiprinti socialinį dialogą visais lygmenimis ir visomis jo formomis, įskaitant tarpvalstybinį bendradarbiavimą, siekiant užtikrinti aktyvų socialinių partnerių dalyvavimą formuojant darbo ateitį ir kuriant socialinį teisingumą, be kita ko, veiksmingai pripažįstant teisę į kolektyvines derybas ir apsvarstant deramą minimalų darbo užmokestį (įstatymų nustatytą arba derybų metu nustatytą).

RAGINA EUROPOS KOMISIJĄ:

31. Atnaujinti 2006 m. komunikatą „Skatinti padorų darbą visiems – Europos Sąjungos indėlis įgyvendinant padoraus darbo pasaulyje darbotvarkę“, atsižvelgiant į TDO šimtmečio deklaraciją dėl darbo ateities, Europos socialinių teisių ramstį ir Darnaus vystymosi darbotvarkę iki 2030 m.

Nuorodos

1. Europos Sąjunga

- Europos socialinių teisių ramstis (OL C 428, 2017 12 13, p. 10)
- Naujasis Europos konsensusas dėl vystymosi. „Mūsų pasaulis, mūsų orumas, mūsų ateitis“ (OL C 210, 2017 6 30, p. 1).

Aktualios Tarybos išvados

- Tarybos išvados dėl tinkamo darbo visiems (dok. 15496/06)
- 2014–2020 m. ES darbuotojų saugos ir sveikatos strateginė programa. Prisitaikymas prie naujų uždavinių – Tarybos išvados (dok. 7013/15)
- Tarybos išvados dėl 2015–2019 m. veiksmų plano žmogaus teisių ir demokratijos srityje (dok. 10897/15)
- ES prekybos ir investicijų politika – Tarybos išvados (dok. 14708/15)
- ES ir atsakingos pasaulinės vertės grandinės – Tarybos išvados (dok. 8833/16)
- Tarybos išvados dėl verslo ir žmogaus teisių (dok. 10254/16)
- Nauja intensyvaus socialinio dialogo pradžia – Tarybos išvados (dok. 10449/16)
- Tarybos išvados dėl vaikų darbo (dok. 10244/16)
- Tvari Europos ateitis. ES atsakas į Darnaus vystymosi darbotvarkę iki 2030 m. – Tarybos išvados (dok. 10370/17)
- Tarybos išvados dėl darbo ateities. Interneto teikiamos galimybės (dok. 15506/17)
- Tarybos išvados dėl jaunuolių ir darbo ateities (dok. 8754/19)
- Tarybos išvados „Kintantis darbo pasaulis: naujų darbo formų apmąstymas ir poveikis darbuotojų saugai ir sveikatai“ (dok. 10354/19)

2. Tarptautinė darbo organizacija

TDO deklaracijos:

- TDO šimtmečio deklaracija dėl darbo ateities (2019 m.)
- Trišalė deklaracija dėl principų, susijusių su daugiašalėmis įmonėmis ir socialine politika (5-as leidimas, 2017 m.)
- TDO deklaracija dėl pagrindinių principų ir teisių darbe (1998 m.); priedas peržiūrėtas 2010 m.
- TDO deklaracija dėl socialinio teisingumo siekiant sąžiningos globalizacijos (2008 m.)
- TDO Filadelfijos deklaracija (1944 m.)

Pagrindinės TDO konvencijos:

Asociacijų laisvė ir kolektyvinės derybos

- Konvencija Nr. 87: Dėl asociacijų laisvės ir teisės jungtis į organizacijas gynimo (1948 m.)
- Konvencija Nr. 98: Dėl teisės jungtis į organizacijas ir vesti kolektyvines derybas principų taikymo (1949 m.)

Priverčiamojo ir privalomojo darbo panaikinimas

- Konvencija Nr. 29: Dėl priverstinio ar privalomojo darbo (1930 m.)
- Konvencijos dėl priverstinio ar privalomojo darbo (1930 m.) 2014 m. Protokolas Nr. 29
- Konvencija Nr. 105: Dėl priverstinio darbo panaikinimo (1957 m.)

Su užimtumu ir profesija susijusios diskriminacijos panaikinimas

- Konvencija Nr. 100: Dėl vienodo atlyginimo vyrams ir moterims už lygiavertį darbą (1951 m.)
- Konvencija Nr. 111: Dėl diskriminacijos darbo ir profesinės veiklos srityje (1958 m.)

Vaikų darbo panaikinimas

- Konvencija Nr. 138: Dėl minimalaus įdarbinimo amžiaus (1973 m.)
- Konvencija Nr. 182: Dėl nepriimtino vaikų darbo uždraudimo (1999 m.)

TDO konvencijos valdymo srityje:

- Konvencija Nr. 81: Dėl darbo inspekcijos (1947 m.)
- Konvencija Nr. 122: Dėl užimtumo politikos (1964 m.)
- Konvencija Nr. 129: Dėl žemės ūkio darbo inspekcijos (1969 m.)
- Konvencija Nr. 144: Dėl trišalių konsultacijų tarptautinėms darbo normoms įgyvendinti (1976 m.)

Kitos aktualios TDO konvencijos:

- Konvencija Nr. 155: Dėl darbuotojų saugos ir sveikatos (1981 m.)
- Konvencija Nr. 187: Dėl darbuotojų saugos ir sveikatos gerinimo skatinimo koncepcijos (2006 m.)
- Konvencija Nr. 190: Dėl smurto ir priekabiavimo panaikinimo darbo aplinkoje (2019 m.)

TDO konvencijų ir rekomendacijų, TDO klasifikuojamų kaip atnaujintos, sąrašas (2019 m.):

<https://www.ilo.org/dyn/normlex/en/f?p=1000:12020::NO>
